

דעות אחרונות

נחום ברנע • מבוגר אחראי ג'ומס כבר אמרתי?

חריג בניקיונו, בהגיונותו, באחריותו, בן-אדם. בת-קופה שבה כל פוליטיקאי נחשו, בצדק או לא בצדק, רק, כנבל וכמושחת, יושר חייב להיות שווה משהו בקלפי. אולי שני מנדטים. אולי שלושה. כשביל מרצ זה המון.

מעמדו המיוחד של אורון במערכת הפוליטית דורש הסבה. הוא חבר בסיעה אופוזיציונית. אף על פי כן, השפעתו בוועדת הכספים, החשובה בוועדות הכנסת, עצומה. מה שאחרים מנסים להשיג למען השקפותיהם בצעקות ובכתרות, הוא משיג בע"בודה קשה ורצינית, עם האוצר ומול האוצר, בש"כל ישר ובריטון עצמי. בכנסת הנוכחית הוא המ"בוגר האחראי.

הוא הפך, הלכה למעשה, לקצין-קישור בין ממשלת ישראל למרוואן ברגותי. בעניין הזה הוא זכה באמונם של שני ראשי ממשלה שחשדנותם אומנותם: שרון ואולמרט. הוא זכה גם באמונו של ברגותי. לאורך כל המגעים הרגישים האלה איש לא העז להטיל ספק בנאמנותו המוחלטת של אורון לביטחון המדינה ולאינטרסים שלה. איש לא יכול היה לטעון, שהוא עושה את מה שהוא עושה למען אינטרס פוליטי או אישי.

ברוב שנות ה-60 יושב ראש הכנסת היה קדיש לון, חבר קיבוץ דגניה ב', איש תם וישר. נהגו לח"זור ולספר אז על האיש שאמר לחברו, מי אמר שאין אנשים ישרים בכנסת. מי למשל, אמר החבר. קדיש לון, למשל, אמר האיש. מי עוד, היקשה החבר. האיש התלבט. בסוף שאל: קדיש לון כבר אמרתי?

חיים אורון כבר אמרתי? ■

ולא תקבל. נגזר עליה להיות מפלגת שמאל בורג'נית, אשכנזית, שמתמודדת על מאגר הקולות של ישראל הוותיקה וצאצאיה.

אין שום ביטחון שהמפלגה הזאת, בהנהגתו של יוסי ביילין או בהנהגתם של שני מתחריו, רן כהן וזהבה גלאון, תגיע לכנסת הבאה בכוחה הנ"כחי. ייתכן שתדר מתחת לארבעה מנדטים – ירי"דה שקשה מאוד לעלות ממנה – או אפילו תיפול מתחת לאחוז החסימה.

על רקע החשש הזה נועדו לא מזמן אנשי הרוח שתומכים במפלגה – נוהגים לכנות אותם, בסרק"זם שמאלני רק, "מועצת החכמים" – והחליטו לה"טיל על אורון את חובת ההתמודדות. הוא התל"בט: בגיל 67 הוא התכוון למשוך עד סוף הקרב"ציה ולפרוש לביתו, קיבוץ להב כנגב. בסוף קיבל את דין התנועה.

טוב עשה. כל אותם בוחרים במרכז-שמאל, שמתלבטים בין העבודה למרצ, אולי גם קדימה, יכולים לרשום לפניהם טעם חדש לבחירתם. מרצ עם אורון בראשה מציעה להם פוליטיקאי אחת,

**בתקופה שבה כל פוליטיקאי
נחשד, בצדק או לא בצדק, כנבל
וכמושחת, יושר חייב להיות
שווה משהו בקלפי. אולי שני
מנדטים. אולי שלושה**

120 חברים יש בכנסת, ורובם המכריע תאוותנים: תאבי כוח, תאבי שררה, תאבי בצע, תאבי תשומת-לב – לפעמים עד כדי הטרדה מ"נית – תאבי כבוד, תאבי פרסום. תאוותנות היא כנראה תכונה הכרחית בדרך לקריירה פוליטית, אחות לשאפתנות, לדרוסנות, לאטימות כלפי הוולת, לטווסות שמכריזה מול כל מיקרופון, מול כל מצלמה, אני"ואפסי"עור.

119 חברים יש בכנסת, ויש בה חיים (ג'ומס) אורון. אתמול הודיע אורון שהחליט להתמודד על תפקיד יושב-ראש מרצ. הבחירות יתקיימו כנראה במאוס הבא. מפקד הבוחרים, שפתוח רק בפני מי שהיה חבר מרצ בעבר, ייסגר בסוף השבוע הזה.

מרצ היא מפלגה שממעטים לדבר עליה. אולי בגלל מימדיה הצנועים, אולי בגלל שעיתונאים נרתעים מלהתעסק בצד שמאל של המערכת הפ"ליטית, שמה יאשימו אותם בחברות באיזושהי מא"פיה שמאלנית.

ואולי בגלל שמרצ איבדה את כוח המשיכה שלה. היא צפויה. היא מוכנת מאליה. היא מחוץ לבו"נטון, מחוץ לאופנה. האש מתקופת שולמית אלוני ויוסי שריד, האש מפייהם והאש ביניהם, כב"תה לכלי שוב (באחרונה, אגב, נרשמה ירדות מפ"תיעה בין השניים, מהפך שבמושגי השמאל הציוני יש לו משמעות היסטורית).

מרצ פעלה יותר מכל מפלגה אחרת למען נ"י דחי החברה, למען תושבי הפריפריה, למען המג"ז הערבי, למען נכים ומוגבלים, למען נשים ולמען מיעוטים, ואף על פי כן, את קולותיהם לא קיבלה